ANCA GERÇEKLİKTEN UZAK SÖYLEMLERİNE BİR YENİSİNİ DAHA EKLEDİ

Tuğçe TECİMER

-

Geçtiğimiz günlerde Vaşingtonda düzenlenen 41. Yıllık PSEKA Konferansı (International Coordinating Committee Justice for Cyprus) kapsamında gerçekleştirilen The Republic of Cyprus: A Strong Strategic Partner of the United States başlıklı oturumda konuşan Amerika Ermeni Ulusal Komitesi (Armenian National Committee of America - ANCA) Genel Direktörü Aram Hamparian, Ermeni ve Rum lobileri arasındaki iş birliğinin güçlendirilmesi gerektiğini savunan dikkat çekici açıklamalarda bulunmuştur. Bazı Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Kongre üyeleri, diaspora temsilcileri ve çeşitli politika uzmanlarının katıldığı oturumda Hamparian, Türkiyenin Kıbrıs adasındaki varlığını sert ifadelerle eleştirirken, Vaşington yönetiminin Türkiyeye yönelik daha kararlı ve yaptırım odaklı bir politika izlemesi çağrısında bulunmuştur. Hamparianın açıklamaları yalnızca Kıbrıs adası ile ilgili değerlendirmeler içermemiş, aynı zamanda Türkiyenin bölgesel rolü ve Türk-Amerikan ilişkilerinin geleceği konusunda da tartışmalı iddialar ortaya koymuştur.[1]

Hamparianın konuşmasının temel ekseni, Ermeni ve Rum Diasporalarının ortak bir siyasi gündem etrafında daha güçlü bir şekilde hareket etmesi gerektiği fikri üzerine kurulmuş görünmekle birlikte; konuşmada öne çıkan değerlendirmeler, bölgesel sorunların çözümüne katkı sunmaktan ziyade Türkiye karşıtı siyasi söylemlerin yeniden üretilmesine dayanmaktadır. ANCA Genel Direktörünün politik söylemi ve Türkiyeyi tek taraflı bir bakış açısıyla hedef alan ifadeleri, Türkiye Cumhuriyetinin ısrarla üzerinde durduğu Doğu Akdeniz ve Güney Kafkasyada barış ve istikrar yönündeki çabaları olumsuz etkileme girişimi oluşturmaktadır.

Hamparian konuşmasında ABD yönetimini Türkiyeye karşı daha sert tedbirler almaya çağırırken, Ankaranın Kıbrıs adasındaki varlığını *işgal*, Sevk ve İskân Kanununu ise tarihi gerçekler ve hukuku hiçe sayarak "*soykırım* olarak nitelendirmiştir. Dahası, Vaşingtonun *sessiz diplomasi* politikası yerine Türkiyeye *gerçek bedeller ödetmesi* gerektiğini savunmuştur. Bu yaklaşım diplomatik çözüm arayışından ziyade Türkiye Cumhuriyetinin baskı altına almak isteyen hasmane bir yaklaşımı yansıtmaktadır.

Öncelikle Kıbrıs meselesi, Hamparianın sunduğu *işgal* anlatısına indirgenemez. 1974te Türkiyenin gerçekleştirdiği müdahale, Kıbrıs Türk toplumunun güvenliğini sağlamak amacıyla Garanti Antlaşmasının verdiği haklara dayanılarak gerçekleştirilmiştir. Bugün adada kalıcı çözümün önündeki temel sorun, yalnızca geçmişte yaşananlar değil, iki

toplum arasında siyasi eşitlik temelinde bir uzlaşının hâlâ tesis edilememiş olmasıdır. Bu nedenle sorunun çözümü yaptırımlarda değil, 21. yüzyılın uluslararası hukuk ilkeleri ve kurumsallaşmış diplomasi kanalları içerisinde aranmalıdır. Zira devletler arası ihtilafların baskı ve dışlama yöntemleriyle yönetilebileceği varsayımı, çağdaş uluslararası ilişkiler literatüründe giderek daha fazla sorgulanan ve etkinliği tartışmalı bir yaklaşımdır.

Hamparianın konuşmasında dikkat çeken bir diğer husus ise Türkiyenin bölgesel rolünü tamamen göz ardı etmesidir. Türkiye, NATOnun en büyük silahlı kuvvetlerinden birine sahip olup Karadenizden Orta Doğuya, Kafkasyadan Balkanlara kadar geniş bir coğrafyada güvenlik mimarisinin önemli aktörlerinden biridir. Rusya-Ukrayna savaşı sırasında tahıl koridorunun oluşturulması, esir takaslarının kolaylaştırılması ve bölgesel krizlerde arabuluculuk girişimleri Ankaranın uluslararası sistemdeki stratejik önemini ortaya koymuştur. Böylesine kritik bir ülkeye yönelik sürekli yaptırım ve izolasyon çağrıları gerçekçi bir dış politika önerisi olmaktan da uzaktır.

Ayrıca Hamparianın Türkiyeyi *uluslararası alanda her zamankinden daha yalnız* göstermeye çalışması da güncel jeopolitik tabloyu hiç okuyamamasının bir diğer göstergesi olmuştur. Son yıllarda Türkiye, yalnızca yakın çevresinde değil küresel ölçekte de diplomatik ve ekonomik etki alanını genişleten bir aktör haline gelmiştir. Körfezden Avrupaya, Afrikadan Asya-Pasifike uzanan geniş bir coğrafyada ilişkilerini çeşitlendiren Ankara, çok sayıda bölgesel ve küresel denklemde etkinliği giderek artan bir aktör konumundadır. Bu çerçevede Türkiye Cumhuriyeti, uluslararası sistemin dışında bırakılan değil, aksine farklı kriz gündemlerinde giderek daha fazla başvurulan ve dikkate alınan bir aktör olarak öne çıkmaktadır.

Ermeni ve Rum Diasporalarının kendi tekyönlü tarihsel yorumlarını gündeme taşıması kendileri için bir anlam taşıyabilir. Ancak bu iddiaların ABD dış politikasını Türkiye karşıtı bir çizgiye yönlendirme amacıyla kullanılması, ne bölgesel barışa ne de toplumlar arası diyaloğun gelişmesine katkı sağlamaktadır. Özellikle Türkiye-Ermenistan ilişkilerinin normalleşme sürecinde olduğu bir dönemde, uzlaşı yerine baskı ve yaptırımı önceleyen söylemler yapıcı olmamak bir yana, Ermenistanın yeni dış politika yönelimiyle de açık ve kesin bir uyumsuzluk içindedir. Bu durum, AVİM olarak daha önceki değerlendirmelerimizde de vurguladığımız üzere, anavatan Ermenistan'ın devlet temelli dış politika öncelikleri ile Ermeni Diasporasının siyasi hırsları arasındaki farklılaşmayı ve Diasporadaki militan çatlağı bir kez daha görünür kılmaktadır.[2]

Bugün ihtiyaç duyulan şey, artık zamanı dolmuş olan asılsız iddiaları güncel jeopolitik mücadelelerin aracı haline getirmek değil; karşılıklı saygı temelinde yeni bir diyalog zemini oluşturmaktır. Hamparianın konuşması ise bu yönde bir vizyon sunmamakta, aksine eski fay hatlarını derinleştiren bir siyasi aktivizmin örneği olarak öne çıkmaktadır. Türkiyeyi hedef alan yaptırım çağrıları kısa vadeli yandaş kazanımlar sağlayabilir; ancak uzun vadede Doğu Akdenizde, Kafkasyada ve Kıbrıs adasında kalıcı barışın önünü açmayacaktır. Nitekim bu tür söylemlerin, Ermenistanın son seçimlerden de zaferle çıkan yönetiminin iç ve dış politika öncelikleri ve bölgesel normalleşme yönündeki yaklaşımıyla da taban tabana zıt olması; Diasporanın militan radikal kesiminin yaşadıkları ülkelerin politikasına da ters düşmeye başlayan bu tutumlarını sürdürmekte inat etmeleri, bindikleri dalı kesme sonucu verebilecektir.

[1] ANCAs Hamparian Strengthens Armenian-Hellenic Alliance at pro-Cyprus Conference, *Armenian Weekly*, 17 June 2026, https://armenianweekly.com/2026/06/17/ancas-hamparian-strengthens-armenian-hellenic-alliance/.

[2] Tuğçe Tecimer, Diaspora ve Ermenistan Yönetiminin Çelişen Çıkarları: Anca Örneği, *AVİM*, 27 Ocak 2026, https://avim.org.tr/tr/Yorum/DIASPORA-VE-ERMENISTAN-YONETIMININ-CELISEN-CIKARLARI-ANCA-ORNEGI.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: TECİMER, Tuğçe. 2026. "ANCA GERÇEKLİKTEN UZAK SÖYLEMLERİNE BİR YENİSİNİ DAHA EKLEDİ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2026 / 67. Haziran 19. Erişim Kasım 22, 2026. https://www.avim.org.tr/public/index.php/tr/Yorum/ANCA-GERCEKLIKTEN-UZAK-SOYLEMLERINE-BIR-YENISINI-DAHA-EKLEDI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır